ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 12.6.2019
COM(2019) 278 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Τέταρτη έκθεση προόδου σχετικά με τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την περαιτέρω μείωση των κινδύνων στην Τραπεζική Ένωση

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Τέταρτη έκθεση προόδου σχετικά με τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την περαιτέρω μείωση των κινδύνων στην Τραπεζική Ένωση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μια ολοκληρωμένη Τραπεζική Ένωση είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Οικονομική και Νομισματική Ένωση θα καταστεί πιο ανθεκτική σε σοβαρούς οικονομικούς κλυδωνισμούς στο μέλλον, διευκολύνοντας τον περαιτέρω επιμερισμό των κινδύνων σε διασυνοριακό επίπεδο. Όπως υπογραμμίζεται στην ανακοίνωση με τίτλο «Εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης: απολογισμός τεσσάρων ετών από την έκθεση των πέντε Προέδρων», η ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης αναμένεται να τονώσει σημαντικά την εμπιστοσύνη στον τραπεζικό τομέα και ευρύτερα στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Προκειμένου να καταστεί εφικτή η επίτευξη προόδου προς αυτή την κατεύθυνση, η Ένωση και τα κράτη μέλη της έχουν καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για τη μείωση των κινδύνων. Όπως επισημαίνεται στην παρούσα έκθεση προόδου, οι προσπάθειες αυτές έχουν αποφέρει αποτελέσματα. Στην παρούσα έκθεση προόδου παρουσιάζονται τα αποφασιστικά μέτρα που ελήφθησαν τα προηγούμενα έτη για την αντιμετώπιση της πρόκλησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ), ενός από τους βασικούς τομείς για τη μείωση του κινδύνου στον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα. Για διάφορους λόγους, μεταξύ των οποίων η χρηματοπιστωτική κρίση και οι επακόλουθες οικονομικές υφέσεις, αλλά και εξαιτίας του αλόγιστου δανεισμού και της πλημμελούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, πολλοί δανειολήπτες (τόσο ιδιώτες όσο και επιχειρήσεις), ιδίως στα κράτη μέλη που βίωσαν παρατεταμένες ή βαθιές οικονομικές υφέσεις, αντιμετώπισαν προβλήματα αδυναμίας αποπληρωμής των δανείων τους, ακόμη και πτώχευσης. Εξαιτίας του γεγονότος αυτού, πολλές τράπεζες βρέθηκαν αντιμέτωπες με συσσωρευμένα ΜΕΔ στους ισολογισμούς τους.

Οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν τα προηγούμενα έτη και οι καρποί που απέφεραν (και θα συνεχίσουν να αποφέρουν) βασίζονται στο ολοκληρωμένο σύνολο μέτρων τα οποία περιγράφονται στο «Σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη» του Συμβουλίου ECOFIN[1]. Η πλήρης υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Ως απόκριση στο εν λόγω σχέδιο δράσης, και προχωρώντας πέρα από τον χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016, η Επιτροπή υπέβαλε τον Μάρτιο του 2018 μια ειδική και ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων για την περαιτέρω μείωση των ΜΕΔ. Το Συμβούλιο συμφώνησε επίσης να επανέρχεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα στο ζήτημα των ΜΕΔ και να αξιολογεί την πρόοδο που σημειώθηκε με βάση τον απολογισμό της Επιτροπής. Η παρούσα ανακοίνωση είναι η

[1] https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2017/07/11/conclusions-non-performing-loans/.

τέταρτη έκθεση προόδου της Επιτροπής στο πλαίσιο αυτό. Ως εκ τούτου, αποτελεί συνεισφορά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου, στο πλαίσιο του οποίου θα συζητηθεί το στρατηγικό θεματολόγιο της ΕΕ για την περίοδο 2019-2024, συμπεριλαμβανομένης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικά βήματα προόδου για τη μείωση του υφιστάμενου αποθέματος των ΜΕΔ και την συμβολή στην αποτροπή νέας συσσώρευσής τους στο μέλλον. Μολονότι τα αποθέματα ΜΕΔ παραμένουν σε υψηλό επίπεδο σε ορισμένα κράτη μέλη, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι σημειώνεται πρόοδος στην αντιμετώπισή τους. Η συνέχιση των προσπαθειών αυτών από όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη είναι καίριας σημασίας για την οριστική διευθέτηση του ζητήματος αυτού σε βάθος χρόνου.

1. ΤΟ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΗΝ ΈΝΩΣΗ

Κατά την τελευταία δεκαετία, η Ένωση και τα κράτη μέλη της καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες για τη μείωση του κινδύνου στον τραπεζικό τομέα.[2] Ευρύ φάσμα μέτρων που έχουν ληφθεί από την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης 1) ενίσχυσαν τις θέσεις φερεγγυότητας, μόχλευσης και ρευστότητας των τραπεζών με σημαντικούς και πρακτικούς τρόπους, 2) βελτίωσαν σημαντικά τη διακυβέρνηση εντός του τραπεζικού τομέα καθώς και την εποπτεία του και 3) συνέβαλαν σημαντικά στη δυνατότητα εξυγίανσης των τραπεζών. Οι μέσοι δείκτες κεφαλαίου κατηγορίας 1[3] των τραπεζών της ζώνης του ευρώ που εποπτεύονται απευθείας από τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό παρέμειναν σταθεροί στο 15,54 % το 4ο τρίμηνο του 2018, έναντι 15,63 % το 4ο τρίμηνο του 2017[4]. Οι ισχυρότερες κεφαλαιακές θέσεις αποτυπώνονται επίσης σε υψηλότερους δείκτες μόχλευσης. Ο μέσος δείκτης μόχλευσης[5] εξακολουθεί να υπερβαίνει κατά πολύ την απαίτηση του 3 %, ανερχόμενος στο 5,28 % το 4ο τρίμηνο του 2018 έναντι 5,41 % το 4ο τρίμηνο του 2017. Οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ διατήρησαν επίσης την ανθεκτικότητά τους σε κρίσεις ρευστότητας, καθώς ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας ανήλθε σε υψηλά επίπεδα, ήτοι στο 145,61 % το 4ο τρίμηνο του 2018 έναντι 143,56 % το 4ο τρίμηνο του 2017. Όλα τα ανωτέρω επιβεβαιώνουν τα αποφασιστικά μέτρα που ελήφθησαν για τη μείωση του κινδύνου στη ζώνη του ευρώ.

Όπως υπογραμμίστηκε στην ανακοίνωση για την Τραπεζική Ένωση του 2017[6] και επιβεβαιώθηκε από τη δεύτερη και την τρίτη έκθεση προόδου για τη μείωση των ΜΕΔ[7], η Επιτροπή υπέβαλε περαιτέρω σημαντικά και συμπληρωματικά μέτρα για τη μείωση του

---

[2] Βλ. επίσης: «Monitoring report on risk reduction indicators» [Έκθεση παρακολούθησης για τους δείκτες μείωσης του κινδύνου]: https://www.consilium.europa.eu/media/37029/joint-risk-reduction-monitoring-report-to-eg_november-2018.pdf.

[3] Ο δείκτης κεφαλαίου κατηγορίας 1 είναι ο λόγος του βασικού κεφαλαίου κατηγορίας 1 μιας τράπεζας, ήτοι του μετοχικού κεφαλαίου και των καταγεγραμμένων αποθεματικών, προς το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων σταθμισμένου κινδύνου.

[4] Τα στοιχεία που παρατίθενται στην παρούσα ενότητα προέρχονται από τα στατιστικά στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) σχετικά με την τραπεζική εποπτεία.

[5] Ήτοι ο δείκτης μόχλευσης πλήρους εφαρμογής (διαίρεση του κεφαλαίου κατηγορίας 1 με το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού της τράπεζας), ο οποίος υπολογίζεται με πιο αυστηρό τρόπο και παρουσιάστηκε πριν από το 2019, έτος κατά το οποίο λήγει η μεταβατική φάση. Ο ευνοϊκός αντίκτυπος της μεταβατικής περιόδου εφαρμογής αγνοείται.

[6] COM(2017) 592 της 11ης Οκτωβρίου 2017.

[7] COM(2018) 133 της 14ης Μαρτίου 2018.

κινδύνου και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα. Ειδικότερα, επιπλέον των συγκεκριμένων μέτρων σχετικά με τα ΜΕΔ που αναφέρονται λεπτομερέστερα κατωτέρω, τους προηγούμενους μήνες πραγματοποιήθηκαν ορισμένα σημαντικά βήματα τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο των προσπαθειών της Επιτροπής:

- πρώτον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με τη «δέσμη μέτρων για τις τράπεζες», με τα οποία τίθεται αποτελεσματικά σε εφαρμογή ένα αρτιότερο πλαίσιο για τη ρύθμιση και την εποπτεία των τραπεζών[8]. Αυτό αποτελεί ένα σημαντικό ορόσημο όσον αφορά την εφαρμογή διεθνών προτύπων και τη συμπλήρωση του ρυθμιστικού πλαισίου μετά την κρίση, δεδομένου ότι αυξάνεται η ανθεκτικότητα των τραπεζών της ΕΕ και βελτιώνεται η δανειοδοτική τους ικανότητα με στόχο τη στήριξη της πραγματικής οικονομίας της ΕΕ, και
- δεύτερον, οι συννομοθέτες κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με την οδηγία για τα πλαίσια προληπτικής αναδιάρθρωσης, τη δεύτερη ευκαιρία και μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, αφερεγγυότητας και απαλλαγής, αξιοποιώντας τα συστήματα που λειτουργούν ήδη αποτελεσματικά στα κράτη μέλη.[9] Θα ενθαρρυνθεί η έγκαιρη αναδιάρθρωση των βιώσιμων επιχειρήσεων ώστε να είναι δυνατή η καλύτερη προστασία της αξίας και η διάσωση μεγαλύτερου αριθμού θέσεων εργασίας. Θα διασφαλιστεί επίσης η παροχή δεύτερης ευκαιρίας στους έντιμους επιχειρηματίες για ένα νέο επιχειρηματικό ξεκίνημα αντί της επιβολής κυρώσεων λόγω πτώχευσης. Αυτό σημαίνει ότι έχει γίνει ένα σημαντικό βήμα δεδομένου ότι η θέσπιση κανόνων για την αποτελεσματική αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα είναι καθοριστική για την αποτροπή και τη μείωση των ΜΕΔ.

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την έγκριση αμφότερων των προαναφερόμενων προτάσεων και ζητεί την έγκαιρη εφαρμογή τους.

2. ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ

Οι δείκτες ΜΕΔ συνέχισαν να μειώνονται κατά το τρίτο τρίμηνο του 2018. Τα τελευταία στοιχεία δείχνουν ότι ο δείκτης ακαθάριστων ΜΕΔ για όλες τις τράπεζες της ΕΕ υποχώρησε περαιτέρω στο 3,3 % (Q3-2018), μειωμένος κατά 1,1 εκατοστιαίες μονάδες σε ετήσια βάση (βλ. διάγραμμα 1). Η εξέλιξη αυτή ακολούθησε και επιβεβαίωσε τη συνολική πτωτική τάση που παρατηρείται από το Q4-2014. Επομένως, ο δείκτης ΜΕΔ για τον μέσο όρο της ΕΕ προσεγγίζει τα επίπεδα πριν από την κρίση (βλ. διάγραμμα 2). Ο δείκτης προβλέψεων[10] αυξήθηκε επίσης περαιτέρω και ανήλθε στο 59,4 % (Q3-2018).

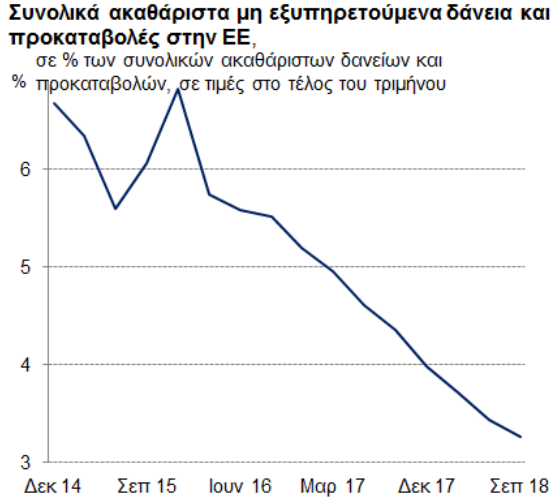
---

[8] Τον Νοέμβριο του 2016, η Επιτροπή πρότεινε μια σημαντική δέσμη νομοθετικών μέτρων για την αναθεώρηση της οδηγίας για την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών (BRRD), του κανονισμού για τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (SRMR), της οδηγίας IV για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRDIV) και του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR), με στόχο την περαιτέρω μείωση των εναπομενόντων κινδύνων στον τραπεζικό τομέα. Βλ. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3731_el.htm.

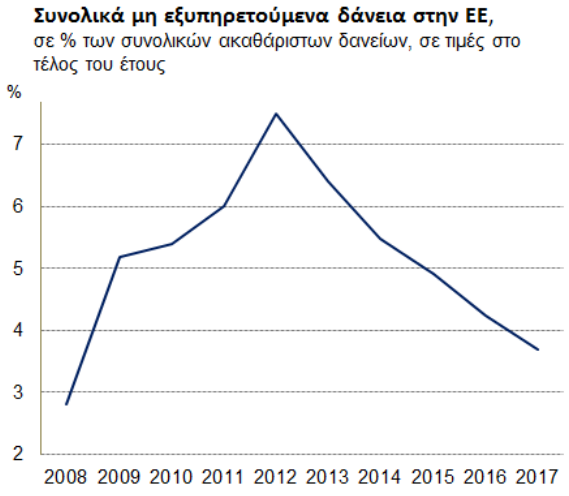
[9] COM(2016)0723 - 2016/0359 (COD).

[10] Ο συγκεκριμένος δείκτης παρουσιάζει την έκταση των κεφαλαίων που τηρεί χωριστά μια τράπεζα για την κάλυψη των ζημιών από δάνεια. Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Λόγω της έλλειψης δεδομένων σχετικά

Διαγράμματα 1 και 2: Δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ένωση

Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα - Δείκτες Παγκόσμιας Ανάπτυξης

Από τα πλέον πρόσφατα τριμηνιαία στοιχεία προκύπτει ότι οι δείκτες ΜΕΔ συνέχισαν να καταγράφουν πτώση σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη. Ωστόσο, η κατάσταση εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών μελών (βλ. πίνακα 2). Στο τέλος του 3ου τριμήνου του 2018, οι τράπεζες σε 14 κράτη μέλη είχαν αρκετά χαμηλούς δείκτες ΜΕΔ, κάτω του 3 %, ενώ σε κάποια εξακολουθούσαν να έχουν σημαντικά υψηλότερους δείκτες – τρία κράτη μέλη είχαν δείκτες άνω του 10 %[11]. Ακόμη και σε κράτη μέλη με σχετικά υψηλούς δείκτες ΜΕΔ, στις περισσότερες περιπτώσεις σημειώνεται ενθαρρυντική και διαρκής πρόοδος λόγω του συνδυασμού δράσεων πολιτικής και οικονομικής ανάπτυξης.

με τις προβλέψεις για δάνεια, το ποσοστό προβλέψεων για την ΕΕ υπολογίστηκε λαμβανομένων υπόψη των απομειώσεων και των ΜΕΔ για όλα τα χρεωστικά μέσα (δάνεια και χρεόγραφα).

[11] Παράλληλα, ο δείκτης ΜΕΔ στην Πορτογαλία αναμένεται να έχει μειωθεί σε ποσοστό κάτω του 10 % έως το τέλος του 4ου τριμήνου του 2018. Ωστόσο, η ΕΚΤ δεν έχει ολοκληρώσει ακόμη τη διαδικασία επιβεβαίωσης των στοιχείων του τέλους τριμήνου για όλα τα κράτη μέλη.

Πίνακας 2: Μη εξυπηρετούμενα δάνεια και προβλέψεις ανά κράτος μέλος [12]

	Ακαθάριστα ΜΕΔ και προκαταβολές (% των συνολικών ακαθάριστων δανείων και προκαταβολών)		**ΜΕΔ ιδιωτικού τομέα*** (% των δανείων του ιδιωτικού τομέα)		**Σύνολο προβλέψεων ζημιών (δάνεια)**** (% των συνολικών επισφαλών και μη εξυπηρετούμενων δανείων)	
	3ο τρίμηνο του 2018	3ο τρίμηνο του 2017	3ο τρίμηνο του 2018	3ο τρίμηνο του 2017	3ο τρίμηνο του 2018	3ο τρίμηνο του 2017
Βέλγιο	2,2	2,7	3,0	3,9	54,6	50,1
Βουλγαρία	8,6	11,5	13,6	18,6	64,3	56,6
Τσεχική Δημοκρατία	2,1	2,6	4,0	5,0	65,2	54,2
Δανία	2,3	2,7	2,8	3,0	36,7	39,6
Γερμανία	1,6	2,1	2,6	4,0	85,5	42,6
Εσθονία	1,7	2,0	2,2	2,7	41,0	42,9
Ιρλανδία	7,8	11,2	10,9	15,4	37,2	37,2
Ελλάδα	43,5	46,7	47,3	50,4	51,0	49,1
Ισπανία	4,0	4,7	5,1	-	63,0	-
Γαλλία	2,8	3,2	3,9	4,5	65,3	60,3
Κροατία	7,9	10,8	12,3	15,8	74,2	69,0
Ιταλία	9,5	12,1	12,4	15,7	59,3	53,6
Κύπρος	21,8	32,1	37,4	51,3	52,3	47,3
Λετονία	6,0	6,0	8,1	9,0	39,2	44,1
Λιθουανία	2,9	3,7	3,7	4,9	35,7	34,4
Λουξεμβούργο	0,9	0,7	2,1	1,7	43,6	52,4
Ουγγαρία	6,1	9,6	8,1	14,1	78,1	67,1
Μάλτα	2,9	3,4	-	5,7	51,8	44,7
Κάτω Χώρες	1,9	2,2	2,6	2,9	35,1	37,2
Αυστρία	2,8	3,8	3,8	5,3	66,8	63,8
Πολωνία	6,5	6,6	7,1	7,2	68,0	57,9
Πορτογαλία	11,3	14,6	12,6	15,6	58,8	50,2
Ρουμανία	5,7	8,1	7,4	10,3	77,4	70,1
Σλοβενία	6,9	10,8	9,1	13,9	70,1	70,9
Σλοβακία	3,6	4,1	3,9	4,6	86,0	70,4
Φινλανδία	1,1	1,2	1,9	2,1	33,5	31,8
Σουηδία	1,2	1,2	1,5	1,4	35,6	34,5
Ηνωμένο Βασίλειο	1,2	1,6	2,1	-	50,1	41,2
Ευρωπαϊκή Ένωση	**3,3**	**4,4**	**-**	**-**	**59,4**	**50,7**

Πηγή*:* Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Ενοποιημένα τραπεζικά στοιχεία. Υπολογισμοί των υπηρεσιών της Επιτροπής (ΓΔ FISMA).

[12] *Σημειώσεις:* Τα στοιχεία αντιστοιχούν σε εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα και ελεγχόμενες από την αλλοδαπή θυγατρικές και υποκαταστήματα.

* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία ανά τομέα για την ΕΕ, για τη Μάλτα (ήτοι για το Q3-2018) και για την Ισπανία (ήτοι για το Q3-2017). Τα στοιχεία ανά τομέα (δηλαδή συνολική έκθεση σε νοικοκυριά και μη χρηματοδοτικές εταιρείες) για τη Βουλγαρία, τη Γερμανία και την Ουγγαρία είναι διαθέσιμα μόνο στη λογιστική αξία.

** Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα για τις προβλέψεις δανείων για τη Βουλγαρία, τη Γερμανία, την Ισπανία (με εξαίρεση το Q3-2018), την Ουγγαρία και την ΕΕ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα στοιχεία βασίζονται στις απομειώσεις για όλα τα χρεωστικά μέσα (δηλαδή δάνεια και χρεόγραφα).

Η λήψη αποφασιστικών μέτρων από τις τράπεζες και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, ιδίως σε κράτη μέλη με σχετικά υψηλά επίπεδα ΜΕΔ, διευκόλυνε την εν λόγω μείωση των ΜΕΔ και των δεικτών ΜΕΔ. Επιπλέον, η Επιτροπή συνέχισε να συνεργάζεται εποικοδομητικά με τα κράτη μέλη ώστε να καταστούν δυνατές κατά περίπτωση λύσεις για τις τράπεζες στο πλαίσιο των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις και των τραπεζικών κανόνων, με σαφή στόχο τον περιορισμό του κόστους για τους φορολογούμενους, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι καταθέτες θα παραμένουν πλήρως προστατευμένοι ανά πάσα στιγμή. Τούτο επέτρεψε συναλλαγές που αφαίρεσαν περίπου 112 δισ. EUR ακαθάριστων ΜΕΔ από τους ισολογισμούς τραπεζών κατά τα τελευταία τρία έτη (συμπεριλαμβανομένων περίπου 82 δισ. EUR στην Ιταλία· περίπου 24 δισ. EUR στην Πορτογαλία· περίπου 6 δισ. EUR στην Κύπρο).

Ωστόσο, η Ένωση και τα κράτη μέλη της δεν θα πρέπει να ελαττώσουν τις προσπάθειές τους. Είναι σκόπιμο να γνωρίζουμε τις πιθανές επιπτώσεις μιας κάμψης στο οικονομικό περιβάλλον. Η αντιμετώπιση των ΜΕΔ τα προηγούμενα έτη ευνοήθηκε από μια ισχυρή οικονομική συγκυρία. Με τη συνέχιση των συλλογικών προσπαθειών μας θα καταστεί δυνατή η αντιμετώπιση των ΜΕΔ με τον πλέον αποφασιστικό τρόπο και, κατ' επέκταση, θα ενισχυθεί η ανθεκτικότητά μας σε πιθανούς αρνητικούς κλυδωνισμούς στο μέλλον.

Η διακύμανση των δεικτών ΜΕΔ στα κράτη μέλη αντικατοπτρίζει τον διαρκή ασύμμετρο αντίκτυπο της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Παρά τη συνολική ενθαρρυντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί, τα ΜΕΔ εξακολουθούν να ενέχουν κίνδυνο (αν και φθίνοντα) τόσο για τη βιωσιμότητα των τραπεζών που πλήττονται περισσότερο όσο και για την οικονομική ανάπτυξη και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε ορισμένα κράτη μέλη. Η περαιτέρω μείωση των ΜΕΔ θα μπορούσε να συντελέσει στη διασφάλιση μεγαλύτερης σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών. Ο συνολικός όγκος των ΜΕΔ σε ολόκληρη την Ένωση ανέρχεται επί του παρόντος σε 786 δισ. EUR.[13] Θα πρέπει να δίνεται συνεχώς προσοχή στις διαδικασίες αναδιάρθρωσης του χρέους, αφερεγγυότητας και είσπραξης οφειλών, οι οποίες θα μπορούσαν να ευνοηθούν σημαντικά σε πολλές περιπτώσεις από την υλοποίηση περαιτέρω μεταρρυθμίσεων. Η εφαρμογή αποτελεσματικών και προβλέψιμων πλαισίων αφερεγγυότητας και αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη δανείων είναι καίρια προκειμένου να βοηθηθούν οι τράπεζες στον χειρισμό του αποθέματος των ΜΕΔ και για την αποτροπή της συσσώρευσής τους στο μέλλον. Η αντιμετώπιση αυτού του σημαντικού ζητήματος με αποτελεσματικό τρόπο θα μπορούσε να ενισχύσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τη στήριξη της περαιτέρω μείωσης των ΜΕΔ. Η εναρμόνιση της νομοθεσίας στον συγκεκριμένο τομέα αποτελεί πρόκληση λόγω των ισχυρών δεσμών με διάφορους τομείς του δικαίου που εμπίπτουν στο εθνικό πεδίο αρμοδιότητας, καθώς και με επιλογές δημόσιας πολιτικής που βαίνουν πέραν του ζητήματος των ΜΕΔ.

Εξίσου καθοριστικό παράγοντα αποτελεί και η σταθερή ανάπτυξη δευτερογενών αγορών για τα ΜΕΔ. Στο πλαίσιο των συλλογικών προσπαθειών των κρατών μελών και των αρχών της ΕΕ θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι αναξιοποίητες ακόμη δυνατότητες που παρουσιάζει μια εύρυθμα λειτουργούσα δευτερογενής αγορά, όχι μόνο για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων αποθεμάτων ΜΕΔ, αλλά και για την παροχή διεξόδου για τις μελλοντικές ροές και την αποτροπή, συνεπώς, νέας συσσώρευσης ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών. Οι σχετικές δράσεις πολιτικής (βλ. επίσης κατωτέρω) θα

[13] Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

πρέπει να προσανατολίζονται διαρκώς προς την περαιτέρω ανάπτυξη της δευτερογενούς αγοράς, προκειμένου να ενισχυθεί και να διατηρηθεί η τρέχουσα δυναμική που παρατηρείται σε διάφορα κράτη μέλη.

3. ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Συμβούλιο συμφώνησε στο σχέδιο δράσης του να επανέρχεται στο θέμα των ΜΕΔ σε τακτική βάση ώστε να προβαίνει σε απολογισμό της εξέλιξής τους στην Ένωση και να εκτιμά τη σημειούμενη πρόοδο κατά την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, με βάση την αποτίμηση της Επιτροπής. Ο πίνακας 3 υποδεικνύει ότι έχουν σημειωθεί σημαντικά βήματα προς την πλήρη εφαρμογή του σχεδίου δράσης.

Πίνακας 3: Πορεία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Αριθ.	Πρωτοβουλία του σχεδίου δράσης
1	Ερμηνεία των υφιστάμενων εποπτικών εξουσιών στη νομοθεσία της ΕΕ όσον αφορά την πρόβλεψη για τα ΜΕΔ
2	Αντιμετώπιση των πιθανών ελλιπών προβλέψεων, μέσω αυτόματων και χρονικά δεσμευμένων προβλέψεων
3	Επέκταση των κατευθυντήριων γραμμών του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού για τα ΜΕΔ στις μικρές τράπεζες
4	Υιοθέτηση κατευθυντήριων γραμμών σε επίπεδο ΕΕ για τη διαχείριση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων
5	Νέες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χορήγηση, την παρακολούθηση και την εσωτερική διακυβέρνηση των δανείων από τις τράπεζες
6	Ανάπτυξη μακροπροληπτικών προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση της μελλοντικής συσσώρευσης ΜΕΔ
7	Ενισχυμένες απαιτήσεις όσον αφορά τη γνωστοποίηση της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων και τα ΜΕΔ για όλες τις τράπεζες
8	Βελτίωση των ηλεκτρονικών αρχείων για τα δάνεια που απαιτούνται από τις τράπεζες
9	Ενίσχυση της υποδομής δεδομένων για τα ΜΕΔ, συμπεριλαμβανομένων τυχόν πλατφορμών συναλλαγών
10	Κατάρτιση σχεδίου στρατηγικής για τις εταιρείες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων
11	Ανάπτυξη δευτερογενών αγορών για τα ΜΕΔ
12	Συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών πλαισίων αφερεγγυότητας και αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη δανείων
13	Ανάπτυξη της επικέντρωσης σε ζητήματα αφερεγγυότητας στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο
14	Ενίσχυση της προστασίας των ενέγγυων πιστωτών

Επιτεύχθηκε

Επίκειται

Σε εξέλιξη

3.1. ΕΠΑΡΚΗΣ ΚΑΛΥΨΗ ΖΗΜΙΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΜΕΔ

Στο πλαίσιο της δέσμης προτάσεων για τα ΜΕΔ την οποία υπέβαλε η Επιτροπή τον Μάρτιο του 2018, πρότεινε την έκδοση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού σχετικά

με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις («CRR»)[14], με τον οποίο θα θεσπιστεί «υποχρεωτικός προληπτικός μηχανισμός ασφαλείας» προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος σχηματισμού ανεπαρκών προβλέψεων για μελλοντικά ΜΕΔ. Ο κανονισμός εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2019.[15]

Σύμφωνα με τον κανονισμό, οι τράπεζες υποχρεούνται να διαθέτουν επαρκές επίπεδο κάλυψης ζημιών από δάνεια (δηλαδή κοινά ελάχιστα επίπεδα κάλυψης) για νεοχορηγηθέντα δάνεια, εάν αυτά καθίστανται αργότερα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (ΜΕΑ). Σε περίπτωση που μια τράπεζα δεν πληροί το ισχύον ελάχιστο επίπεδο κάλυψης, οφείλει να αφαιρέσει το ποσό της διαφοράς από τα ίδια κεφάλαια.

Στο πλαίσιο του προληπτικού μηχανισμού ασφαλείας, η ισχύουσα ελάχιστη απαίτηση κάλυψης εξαρτάται από δύο κύριες μεταβλητές εισροών:

- από το αν ένα ΜΕΑ είναι εξασφαλισμένο, εν μέρει ή συνολικά, με επιλέξιμη πιστωτική προστασία (όπως ορίζεται στον κανονισμό σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις)· και
- από την χρονική περίοδο για την οποία ένα άνοιγμα ταξινομήθηκε ως μη εξυπηρετούμενο.

Οι απαιτήσεις κάλυψης για τις τράπεζες αυξάνονται σταδιακά έως και 100 % μετά την παρέλευση 3 ετών για τα μη εξασφαλισμένα ΜΕΑ και μετά την παρέλευση 9 και 7 ετών για ΜΕΑ εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία και για ΜΕΑ εξασφαλισμένα με άλλες μορφές επιλέξιμης πιστωτικής προστασίας, αντίστοιχα. Η προσέγγιση αυτή αντικατοπτρίζει τον αυξημένο κίνδυνο που συνεπάγονται τα επί μακρόν μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, ακόμη και αν είναι εξασφαλισμένα: όσο μεγαλύτερο είναι το χρονικό διάστημα κατά το οποίο τα ΜΕΑ παραμένουν στους ισολογισμούς των τραπεζών τόσο μικρότερο είναι το ποσοστό επιτυχίας που τείνουν να παρουσιάζουν οι τράπεζες όσον αφορά την ανάκτηση των χρημάτων τους. Στόχος του μέτρου είναι η παροχή κινήτρων για την προδραστική και έγκαιρη διαχείριση των ΜΕΑ από τις τράπεζες. Αυτό είναι σημαντικό διότι η επιτυχής ανάκτηση και τα βιώσιμα μέτρα ρύθμισης εξασφαλίζονται συνήθως κατά τη διάρκεια των πρώτων ετών μετά την ταξινόμηση ενός ανοίγματος ως μη εξυπηρετούμενου.

Για να διασφαλίζεται ασφάλεια δικαίου και συνέπεια στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας, ο κανονισμός εισάγει επίσης κοινό ορισμό των «μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων» (ΜΕΑ), σύμφωνα με αυτόν που χρησιμοποιείται ήδη για τους σκοπούς των εποπτικών αναφορών.

Συνολικά, ο προληπτικός μηχανισμός ασφαλείας θα μειώσει τους κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που προκύπτουν από τα υψηλά επίπεδα ανεπαρκώς καλυμμένων ΜΕΑ, αποτρέποντας τη συσσώρευση ή την αύξηση των εν λόγω ΜΕΑ με πιθανές δευτερογενείς επιπτώσεις, ιδίως υπό ακραίες συνθήκες αγοράς. Αντίστροφα, θα βοηθήσει επίσης να διασφαλιστεί ότι τα ιδρύματα διαθέτουν επαρκή κάλυψη ζημιών για τα

[14] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012.

[15] Κανονισμός (ΕΕ) 2019/630 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 όσον αφορά την ελάχιστη κάλυψη ζημιών για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

ΜΕΑ, προστατεύοντας συνεπώς την κερδοφορία τους, το κεφάλαιο και το κόστος χρηματοδότησης σε περιόδους ακραίων συνθηκών. Αυτό με τη σειρά του θα συμβάλει στην παροχή σταθερής, λιγότερο φιλοκυκλικής χρηματοδότησης για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.

3.2. ΟΔΗΓΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ, ΑΓΟΡΑΣΤΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Η προτεινόμενη οδηγία[16] αναμένεται να παράσχει στις τράπεζες τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν τα δάνεια με αποτελεσματικότερο τρόπο όταν αυτά καθίστανται μη εξυπηρετούμενα, βελτιώνοντας τις συνθήκες: είτε 1) για την πώληση των πιστώσεων σε τρίτους σε δευτερογενή αγορά, είτε 2) για την εκτέλεση των εξασφαλίσεων που χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση των πιστώσεων.

Ένας από τους κεντρικούς στόχους της πρότασης είναι να προωθηθεί η ανάπτυξη δευτερογενών αγορών στις οποίες οι τράπεζες θα μπορούν να πωλούν ΜΕΑ τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε άλλα κράτη μέλη, διατηρώντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των δανειοληπτών. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η οδηγία θεσπίζει εναρμονισμένο και λιγότερο περιοριστικό καθεστώς για τους αγοραστές και τους διαχειριστές πιστώσεων και εξαλείφει τα αδικαιολόγητα εμπόδια στη διασυνοριακή δραστηριότητα. Αναμένεται να δώσει ώθηση στην περαιτέρω ανάπτυξη μιας άρτια λειτουργούσας δευτερογενούς αγοράς και να συμβάλει, συνεπώς, σε μεγάλο βαθμό στη μείωση των υφιστάμενων αποθεμάτων ΜΕΔ.

Για την εκπλήρωση του δεύτερου κεντρικού στόχου, η Επιτροπή πρότεινε την καθιέρωση συμπληρωματικού μηχανισμού ταχείας εξωδικαστικής ανάκτησης εξασφαλίσεων. Ο εν λόγω μηχανισμός θα παρέχει στις τράπεζες και στις δανειολήπτριες επιχειρήσεις (όχι στους καταναλωτές) τη δυνατότητα να συμφωνούν εκ των προτέρων, μέσω σύμβασης, μια μέθοδο ταχείας ανάκτησης των εξασφαλίσεων από τον πιστωτή σε περίπτωση αθέτησης της δανειολήπτριας επιχείρησης. Ο μηχανισμός αυτός θα βελτιώσει τις ευκαιρίες ανάκτησης της αξίας των δανείων από τους ενέγγυους πιστωτές και είναι κατάλληλα σχεδιασμένος ώστε να συμβάλει στην αποτροπή της συσσώρευσης ΜΕΔ στο μέλλον.

Και οι δύο τρόποι διαχείρισης των ΜΕΔ από τις τράπεζες[17], τους οποίους διευκολύνει αυτή η οδηγία, θα ενισχύονται αμοιβαία. Η μείωση του χρόνου των ρυθμίσεων και η αύξηση των αξιών ανάκτησης αυξάνουν την αξία των ΜΕΔ, καθώς και τις τιμές αγοράς στο πλαίσιο πιθανών συναλλαγών ΜΕΔ. Επίσης, θα είναι ευκολότερο να τιμολογηθεί ένα εξασφαλισμένο ΜΕΔ από ό,τι ένα μη εξασφαλισμένο σε δευτερογενείς αγορές, διότι η αξία των εξασφαλίσεων ορίζει μια ελάχιστη αξία ενός ΜΕΔ. Ως εκ τούτου, αυτό μπορεί επίσης να αποτελέσει λόγο ώστε οι αγοραστές πιστώσεων να προτιμούν τα ΜΕΔ με το χαρακτηριστικό της ταχείας εξωδικαστικής αναγκαστικής εκτέλεσης εξασφαλίσεων. Αυτό, με τη σειρά του, θα δώσει πρόσθετα κίνητρα στα πιστωτικά ιδρύματα να χρησιμοποιούν το εν λόγω χαρακτηριστικό για τη δημιουργία νέων δανείων. Επιπλέον, η εναρμόνιση που επιτυγχάνεται με την ταχεία εξωδικαστική αναγκαστική εκτέλεση εξασφαλίσεων θα

[16] COM(2018)0135 final - 2018/063 (COD).

[17] Επιπλέον των τραπεζών, θα ενισχύονται επίσης αμοιβαία οι πτυχές της πρότασης που ισχύουν για τους αγοραστές και τους διαχειριστές πιστώσεων.

ευνοήσει την εμφάνιση πανευρωπαϊκών επενδυτών ΜΕΔ, εξέλιξη που θα βελτιώσει περαιτέρω τη ρευστότητα της αγοράς.

Το Συμβούλιο έχει καταλήξει σε μερική γενική προσέγγιση όσον αφορά τις δευτερογενείς αγορές, ενώ οι διαπραγματεύσεις σχετικά με την ανάκτηση των εξασφαλίσεων βρίσκονται σε εξέλιξη. Οι διαβουλεύσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με αμφότερες τις πτυχές θα πρέπει να τεθούν σε προτεραιότητα με την έναρξη των εργασιών του Κοινοβουλίου υπό τη νέα του σύνθεση. Η ταχεία περάτωση του φακέλου αυτού, ο οποίος εντάσσεται στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης του Συμβουλίου, είναι κορυφαίας σημασίας για τη συμβολή στις προσπάθειες της ΕΕ για επιτυχή αντιμετώπιση του ζητήματος των ΜΕΔ σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ζητεί από τους συννομοθέτες να καταλήξουν άμεσα σε συμφωνία επί αυτής της σημαντικής πρότασης.

3.3. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ

Τα αποτελεσματικότερα και πιο προβλέψιμα πλαίσια αφερεγγυότητας και αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη δανείων θα έχουν θετικό αντίκτυπο στη διαχείριση των ΜΕΔ. Συνεπώς, οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναλαμβάνουν τη διενέργεια συγκριτικής αξιολόγησης των εθνικών καθεστώτων αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη δανείων, που περιλαμβάνουν τόσο την ατομική εκτέλεση όσο και τη συλλογική εκτέλεση ή τις διαδικασίες αφερεγγυότητας. Ο στόχος είναι η διαμόρφωση αξιόπιστης εικόνας των καθυστερήσεων και των ποσοστών ανάκτησης αξίας που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής εκ μέρους των δανειοληπτών. Τα συγκεκριμένα αποτελέσματα εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα απονομής δικαιοσύνης των αντίστοιχων κρατών μελών. Η πρόοδος σχετικά με τη διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης παρουσιάστηκε και συζητήθηκε με τα κράτη μέλη σε διάφορες συνεδριάσεις, τελευταία στις 13 Φεβρουαρίου και στις 10 Απριλίου 2019, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της έλλειψης πρόσβασης σε σημαντικά στοιχεία. Τον Ιανουάριο του 2019, οι υπηρεσίες της Επιτροπής υπέβαλαν στην Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών αίτημα γνωμοδότησης για τη συγκέντρωση και την ανάλυση στοιχείων από τις τράπεζες όσον αφορά τα ποσοστά και την ταχύτητα ανάκτησης στις διάφορες δικαιοδοσίες. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να υποστηρίζονται από ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά των εθνικών καθεστώτων αναγκαστικής εκτέλεσης και αφερεγγυότητας. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από τα κράτη μέλη να υποβάλουν ποιοτικά δεδομένα.

3.4. ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Στο πλαίσιο της δέσμης προτάσεών της για τα ΜΕΔ που υπέβαλε η Επιτροπή, παρείχε στα κράτη μέλη ένα σχέδιο στρατηγικής για τις εταιρείες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (ΕΔΠΣ). Στο εν λόγω έγγραφο παρέχεται πρακτική καθοδήγηση μη δεσμευτικού χαρακτήρα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να δημιουργήσουν, εάν το επιθυμούν, εθνικές ΕΔΠΣ, σε πλήρη συμμόρφωση με τη νομοθεσία της ΕΕ. Το έγγραφο βασίζεται στις βέλτιστες πρακτικές που έχουν προκύψει από προγενέστερες εμπειρίες των κρατών μελών, στον βαθμό που είναι εφικτή η εφαρμογή τους. Στο σχέδιο στρατηγικής διευκρινίζονται ορισμένες κοινές αρχές, όπως η περίμετρος σχετικού περιουσιακού στοιχείου, η περίμετρος συμμετοχής, οι εκτιμήσεις σχετικά με το κατώτατο όριο μεγέθους του περιουσιακού στοιχείου, οι κανόνες αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων, η

κατάλληλη κεφαλαιακή διάρθρωση, καθώς και η διακυβέρνηση και οι συναλλαγές της ΕΔΠΣ. Προφανώς, ενδέχεται να κριθεί αναγκαίο, κατά περίπτωση, ορισμένες από τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο στρατηγικής να προσαρμοστούν στις ιδιαίτερες περιστάσεις της εκάστοτε χώρας.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, από την έκδοση του εν λόγω σχεδίου στρατηγικής, κανένα κράτος μέλος δεν έχει κινήσει ακόμη τη διαδικασία σύστασης ΕΔΠΣ σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχέδιο στρατηγικής. Ωστόσο, από άτυπες συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν με ορισμένα κράτη μέλη προκύπτει ότι τα συγκεκριμένα μέσα αποτελούν αντικείμενο προσεκτικής διερεύνησης. Σε κάθε περίπτωση, επιβάλλεται να λαμβάνεται υπόψη ότι η λειτουργία μιας ΕΔΠΣ μπορεί να είναι επιτυχής μόνον εάν υποστηρίζεται 1) από κατάλληλο νομικό και διοικητικό πλαίσιο, π.χ. διευκόλυνση της αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη δανείων και πρόσβαση σε εξασφαλίσεις, και 2) από μακροοικονομικές πολιτικές για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης. Επιπλέον, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι το σχέδιο στρατηγικής αποσαφηνίζει τον επιτρεπόμενο σχεδιασμό των ΕΔΠΣ με στοιχείο κρατικής ενίσχυσης (που πρέπει να θεωρείται εξαιρετική λύση[18]), σε πλήρη συμφωνία με το νομικό πλαίσιο της ΕΕ, ιδίως με την οδηγία για την ανάκαμψη και εξυγίανση των τραπεζών, τον κανονισμό για τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης και τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

3.5. ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΜΕΔ

Στο σχέδιο δράσης του, το Συμβούλιο κάλεσε την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) και την Επιτροπή να εξετάσουν το ενδεχόμενο να δημιουργηθούν πλατφόρμες συναλλαγών ΜΕΔ προκειμένου να τονωθεί η ανάπτυξη δευτερογενών αγορών. Στο τέλος του Νοεμβρίου 2018 δημοσιεύτηκε έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την πιθανή δημιουργία πλατφορμών αυτού του είδους, το οποίο συντάχθηκε από κοινού με υπαλλήλους της ΕΚΤ και της ΕΒΑ. Στο έγγραφο αυτό περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να λειτουργήσει στην πράξη ένα μέσο αυτού του είδους.

Οι πλατφόρμες συναλλαγών ΜΕΔ σε επίπεδο ΕΕ θα αποτελούν ηλεκτρονικές αγορές στις οποίες οι κάτοχοι ΜΕΔ –οι τράπεζες και οι μη τραπεζικοί πιστωτές– καθώς και οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές θα είναι σε θέση να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να πραγματοποιούν συναλλαγές σε χαρτοφυλάκια ΜΕΔ[19]. Τέτοιου είδους πλατφόρμες έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν διάφορες τρέχουσες πηγές αποτυχίας της αγοράς στη δευτερογενή αγορά ΜΕΔ, συμπεριλαμβανομένων της ασυμμετρίας της πληροφόρησης μεταξύ πωλητών και αγοραστών και του υψηλού κόστους συναλλαγής. Ως εκ τούτου, θα

[18] Οι ΕΔΠΣ μπορούν να είναι ιδιωτικές ή (εν μέρει) με κρατική στήριξη, χωρίς να χρειάζονται κρατικές ενισχύσεις, αν το κράτος μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί όπως κάθε άλλος οικονομικός φορέας. Ως εκ τούτου, η επιλογή μιας ΕΔΠΣ που εμπεριέχει κρατική ενίσχυση δεν θα πρέπει να θεωρείται προεπιλεγμένη αυτόματη λύση. Στο πλαίσιο αυτό, το σχέδιο στρατηγικής περιγράφει επίσης ορισμένα εναλλακτικά μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, όπως οι σύμφωνες με την αγορά κρατικές εγγυήσεις που επιτρέπουν την τιτλοποίηση των ΜΕΔ.

[19] Στον βαθμό που οι πλατφόρμες επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει να συμμορφώνονται πλήρως προς τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ). Ειδικότερα, θα πρέπει να προσδιοριστούν με ακρίβεια τα λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τον σχεδιασμό και τη λειτουργία των πλατφορμών προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση προς τις διατάξεις του ΓΚΠΔ.

μπορούσαν να διευκολύνουν την πρόσβαση των επενδυτών στις αγορές ΜΕΔ και να βοηθήσουν τις τράπεζες να αυξήσουν τις πωλήσεις ΜΕΔ, επιτρέποντάς τους με τον τρόπο αυτό να διαθέσουν τα ΜΕΔ τους και να εκκαθαρίσουν τους ισολογισμούς τους ταχύτερα, και σε υψηλότερες τιμές πώλησης σε σχέση με τις εφικτές επί του παρόντος. Τέτοιου είδους πλατφόρμες θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των υφιστάμενων αποθεμάτων ΜΕΔ και να προσφέρουν ένα κανάλι για την αποτελεσματική διάθεση μελλοντικών ΜΕΔ, καθώς προκύπτουν. Υπό αυτή την έννοια, θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια σημαντική, και ωστόσο χαμηλού κόστους, επένδυση υποδομής που θα αποτρέπει στο μέλλον τη δημιουργία νέων μεγάλων αποθεμάτων ΜΕΔ στους ισολογισμούς των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Σε συνέχεια του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, η Επιτροπή διοργάνωσε στις 15 Ιανουαρίου συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με τη συμμετοχή ενδιαφερόμενων μερών του κλάδου, της ΕΑΤ και της ΕΚΤ, προκειμένου να ξεκινήσουν οι εργασίες για τη δημιουργία πλατφορμών ΜΕΔ σε επίπεδο Ένωσης. Στο πλαίσιο της συνάντησης δόθηκε η δυνατότητα εποικοδομητικής ανταλλαγής πληροφοριών και απόψεων, τόσο με τα ενδιαφερόμενα μέρη όσο και μεταξύ αυτών. Προκειμένου να επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά τις εν λόγω πλατφόρμες, τα ενδιαφερόμενα μέρη από τον ιδιωτικό τομέα θα πρέπει να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τις συγκεκριμένες μορφές ανάπτυξης και έκδοσης προτύπων του κλάδου για τις ευρωπαϊκές πλατφόρμες ΜΕΔ. Με γνώμονα τον στόχο αυτό, η Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΚΤ και την ΕΒΑ, εξακολουθεί να διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διευκόλυνση της επίτευξης απτής προόδου όσον αφορά τη δημιουργία πλατφορμών ΜΕΔ σε επίπεδο Ένωσης. Ως επόμενο βήμα, η Επιτροπή θα διοργανώσει δεύτερη συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως καταδεικνύεται με σαφήνεια στην παρούσα έκθεση προόδου, η μείωση του κινδύνου στον τραπεζικό τομέα της ΕΕ διατήρησε την ισχυρή δυναμική που είχε διαμορφωθεί τα προηγούμενα έτη. Οι κίνδυνοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζονται σε μεγάλο βαθμό και με πιο ομοιόμορφο τρόπο σε ολόκληρη την Ένωση, με βάση την οικονομική ανάπτυξη και τις σχετικές δράσεις πολιτικής. Υπό αυτή την έννοια, η παρούσα έκθεση προόδου αποτελεί σημαντική συνεισφορά στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου.

Όπως επισημαίνεται στην παρούσα έκθεση προόδου, τα ΜΕΔ στην Ένωση εξακολουθούν να καταγράφουν πτωτική τάση. Η σταθερότητα αυτής της καθοδικής πορείας θα πρέπει να ενθαρρύνει την Ένωση και τα κράτη μέλη της ώστε να διατηρήσουν τις συλλογικές προσπάθειες που καταβάλλουν προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποφασιστικά και τα υπόλοιπα αποθέματα ΜΕΔ και να αποτραπούν πιθανές συσσωρεύσεις τους στο μέλλον. Σε ορισμένα κράτη μέλη ειδικότερα, οι δείκτες ΜΕΔ εξακολουθούν να συνιστούν πρόβλημα και χρήζουν διαρκούς προσοχής.

Όλα τα στοιχεία του σχεδίου δράσης που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τον Ιούλιο του 2017 είτε έχουν υλοποιηθεί είτε βρίσκονται σε εξέλιξη. Η Επιτροπή καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, να ολοκληρώσουν χωρίς καθυστέρηση και τα υπόλοιπα εν εξελίξει μέτρα.

Ειδικότερα, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να συμφωνήσουν άμεσα σε σχέση με όλα τα στοιχεία της ολοκληρωμένης δέσμης

νομοθετικών μέτρων που προτάθηκαν τον Μάρτιο του 2018 για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ. Η εν λόγω δέσμη μέτρων, μαζί με τη σημαντική πρόοδο όσον αφορά τη μείωση των ΜΕΔ, σε συνεργασία με την ΕΑΤ, την ΕΚΤ και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου, είναι σημαντική για τη στήριξη των συλλογικών προσπαθειών που βρίσκονται σε εξέλιξη για τη μείωση των υπολειπόμενων κινδύνων στον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα και θα διευκολύνουν, ειδικότερα, την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης.